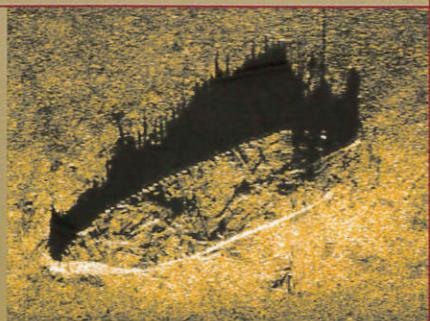

ACTUACIÓNS ARQUEOLÓXICAS

Ano 2007

Consolidación arqueolóxica e limpeza bioloxica no castro de Viladonga, Castro de Rei (Lugo)

EMILIO RAMIL GONZÁLEZ

A intervención no castro de Viladonga, despois de realizarse a campaña de escavación do 2007, consistiu no seguinte: 1. A protección das áreas escavadas nesta campaña, o acondicionamento do acceso do público á croa do castro e a consolidación da estrutura exhumada no interior da croa e 2. A restitución de derrubas puntuais acontecidas neste inverno.

O obxectivo de toda intervención periódica no xacemento é manter a súa boa conservación e interromper os danos ocasionados ata o momento polos axentes de alteración, ademais de previr a súa futura deterioración.

O mantemento continuado e as actuacións periódicas son imprescindibles para acadar o noso obxectivo de boa conservación, que é imprescindible cara á súa presentación pública.

Os criterios de actuación son sempre a mínima intervención e o máximo respecto ao orixinal. Seleccionaranse ademais para restaurar as estruturas de deterioración máis grave e con risco de perda.

ACCESO

Foi preciso acondicionar este acceso ao público. En futuras escavacións decidirase a selección do nivel que quede ao exterior, pero momentaneamente, e para a boa conservación de muros e pavimentos, unha cubrición, aínda que sexa parcial, permite ver parte do empedrado mellor conservado. Ademais, debemos impedir que a auga de choiva encharque e produza arrastres de terra e debilite o pavimento e as estruturas. O recheo debeu facerse cunha inclinación cara ao foxo, para que as augas discorran e non provoquen encharcamentos que danen e impidan o bo acceso. As cabeceiras dos muros laterais foron protexidas con lousas e capa vexetal.

ESTRUTURA HABITACIONAL EXHUMADA

Esta construción presenta no seu interior parte do derrubamento que se deixa á vista, co obxectivo didáctico de que os visitantes entanden o proceso de destrución dunha vivenda abandonada. Nos muros, que están totalmente escavados,

Vista xeral da consolidación das estruturas exhumadas e da limpeza vexetal da croa do castro

Consolidación e limpeza do acceso ao castro a través do empedrado orixinal, entre os muros do elemento defensivo.

propuxemos a solución de protección da cabeceira destes que consiste na colocación de lousas e por riba a capa vexetal que protexe os lenzos murais dos axentes destrutivos: auga, xeadas, raíces de plantas, animais, etc. Completouse a intervención na parte da estrutura da vivenda que xa foi escavada anteriormente e rematouse de exumar esa parte muraria nesta campaña.

Ao longo do inverno, produciríonse dúas derrubas que precisaron unha urgente intervención, non só para restituir a parte derrubada, senón tamén para previr que continúe o derrubamento provocando a perda total do muro.

En primeiro lugar, procedeuse á limpeza e eliminación dos restos da derruba, das plantas, raíces, etc. Unha vez limpia a zona para reconstruír, debemos seleccionar o material: a pedra, a argamasa e o elemento diferenciador para colocar entre a parte orixinal e a restaurada.

A pedra debe ser do tipo da lousa orixinal e seleccionamos pequenos fragmentos de cuarzo para usar como elemento diferenciador a modo de ripias no paramento.

A argamasa que empregamos debía reunir as características de compatibilidade co resto dos materiais, que tivera poder adhesivo pero sen provocar rixidez ou tensións prexudiciais, que teña resistencia mecánica, porosidade, etc. e que non achegue elementos agresivos, como sales solubles, ademais de ser esteticamente compatible.

Propuxemos unha argamasa de cal hidráulica natural, cuxo fraguado se produce en contacto coa auga. As propiedades físicas e químicas deste material fano o máis idóneo para o seu emprego en restauración.

A colocación da cuberta protectora na cabeceira dos muros restituídos fixose coa mesma metodoloxía que usamos normalmente.

O control biolóxico é un dos traballos que deben realizarse periodicamente e polo menos tres veces ao ano como medida preventiva e de conservación, ademais de que facilita o percorrido e a comprensión do xacemento aos visitantes.

O crecemento incontrolado da vexetación propicia danos nas estruturas polo efecto das raíces e facilita a instalación de animais como roedores, réptiles, etc., ademais de atraer a auga e elevar a humidade. Procedeuse a unha limpeza, con máquinas específicas, de toda a croa e das inmediacións do castro, como son os accesos e os antecastros, ademais da limpeza manual de plantas enraizadas entre as laxes dos muros e as lousas dos solos.

Débemos sinalar a necesidade dunha corta das árbores que hai nos foxos e terrapléns das murallas, este crecemento incontrolado de árbores de gran tamaño (castiñeiro) que medran e enraízan nas estruturas enterradas prexudica a boa conservación destas e, ademais, impide a boa visualización e a correcta comprensión do xacemento. □